

Voornaamwoorden

Onderwerp	Bezittelijk	Object	Voorzetsel +	Wederkerend
Ik ('k)	Mijn	Mij (me)	Mij	Me
Jij (je) - U	Jouw - Uw	Jou (je) - U	Jou - U	Je - Zich
Hij* - Zij - Het (ie - ze - 't)	Zijn - Haar	Hem** - Haar -Het *4 ('m - 'r / d'r - 't)	Hem - Haar -Het ***	Zich-Zich
Wij (we)	Onze / Ons	Ons	Ons	Ons
Jullie	Jullie	Jullie	Jullie	Je
Zij** (ze)	Hun	Hen** - hun** (ze)	Hen ***	Zich

* "hij" & DE naamwoorden

** alleen voor mensen

***voor dingen ER - van de gebouwen > ervan

* 4 Het woorden en (bij)zinnen

Naamwoorden

Het

metalen namen
 landen, regio's en steden (*het Spanje*)
 windstreken (*het zuiden, het noorden*)
 talen namen (*het Nederlands*)
 namen van spelen (*het voetbal, het handbal*)
 gekwalificeerd plaatsnamen (*het mooie Utrecht*)
het voorjaar, het najaar
 infinitief (*het trouwen*)
 be-, ge-, ont-, ver- (*het verkeer, het ontbijt*)
 - dom (*gebied of gemeenschap*)
 - asme & - isme (*het orgasme, het idealisme*)
 - je (*het tafeltje, het meisje*)
 - ment (*het document*)
 - schap (*gebied of waardigheid*)
 - um (*het centrum*)

buitelandse woorden

De

bomen namen (*de eik*)
 munten namen (*de gulden*)
 muziekinstrumenten (*de piano - ! het orgel, het clavicembel, het bekken*)
 letters en cijfers (*de a, de tien*)
 riviers (!*het IJ*)
 ziekten namen (*de kanker*)
lente / zomer / herfst/ winter
 gesubstantiveerde stammen van werkwoorden (*de val, de schreeuw*)
 - dom (*de rijkdom*)
 - ica (*de logica*)
 - ie (*de natie*)
 - iek (*de statistiek -! het publiek*)
 - ij (*de bakkerij*)
 - de & - te (*de liefde, de menigte*)
 - heid (*de eerlijkheid*)
 - ing (*de wandeling*)
 - meter (*de thermometer*)
 - nis (*de geschiedenis - ! het vonnis*)
 - schap (*de vriendschap - !het gezelschap, het landschap, het vaderschap, het koningschap*)
 - teit (*de universiteit*)
 - theek (*de bibliotheek*)

Meervoud

-X > -XEN

boek > boeken

-VC > -VCCEN

*zak > (*za- ken) - zakken*

-VVC > -VCEN (aa,ee,uu en oo)

*zaak > (*zaa- ken) - zaken*

-VV+S > -VV+Z+EN

muis > muizen

-EL / - ER / -EN / -EM / -AAR / -AARD/ -ERD > + -S

sleutel > sleutels / luidspreker > luidsprekers / toren > torens

!de wonderen, de engelen, de middelen, de Spaanjaarden

-V > -V'S

foto > foto's

Aanwijzend voornaamwoord

	dichtbij	ver
enkelvoud	deze	die
enkelvoud (+ HET naamwoord)	dit	dat
meervoud	deze	die

Afgeleiden woorden

- ING

werkwoord	>	substantief
<i>(zich) herinneren</i>	>	<i>de herinnering (meervoud + -en)</i>

- HEID

adjectief	>	substantief
<i>vrij</i>	>	<i>de vrijheid (meervoud + -en)</i>

- BAAR (mogelijk om te doen)

werkwoorden	>	adjectief
<i>lopen</i>	>	<i>loopbaar</i>

- LOOS (zonder)

substantief	>	adjectief
<i>het einde</i>	>	<i>eindeloos</i>

- RIJK (met veel)

substantief	>	adjectief
<i>de invloed</i>	>	<i>invloedrijk</i>

Adjectief

Predicatief gebruik van de adjectief

naamwoord + werkwoord + adjectief

Het is mooi.
Het is zwaar.

! Adjectieven die niet predicatief gebruikt kunnen worden

Een bepaalde stof aanduiden (*gouden, wollen en plastic*)

Dat horloge is van goud
Huidig, tegenwoordig en voormalig

Attributief gebruik van de adjectief

de/een/... + adjectief + E + naamwoord

C + V + C	>	C + V + CC + E	
<i>Dik Dikke</i>	-	<i>Dun Dunne</i>	- <i>Vol Volle</i>
... + C + V	>	V + C > C + V + C + E	
<i>Zwaar Zware</i>	-	<i>Duur Dure</i>	- <i>Rood Rode</i>
-f > -ve		<i>Lief Lieve</i>	
-s > -ze		<i>Boos Boze</i>	

! adjectief -en > -en (nooit -ene)

een houten tafeltje - een houten stoel

! een + adjectief + persoonsnaam

Donner was niet alleen een goed schaker, maar ook een uitstekend schrijver.

! Vaste combinaties

Het bijvoeglijk naamwoord
Het algemeen belang
Het openbaar ministerie
Het openbaar vervoer
Het voltooid deelwoord
Het centraal station
De behandelend arts
Het Verenigd Koninkrijk
Het Nederlands elftal
Een goed mens
Ieder mens

! een + adjectief X + HET naamwoord

De mooiE jas - een mooiE jas - mooiE jassen
Het mooiE raam - een mooiX raam - mooie ramen
een lief meisje / vers brood (onbepaald)
oud nieuws / een jong paard (categoriaal)

iets; niets; genoeg; voldoende; allerlei; veel; zoiets; wat voor; weinig; meer; minder; wat + **adjectief - S**

Ik ben niets bijzonders gemerkt
Ik wil iets lekkerders

! Adjectieven die niet attributief gebruikt kunnen worden

Verzot, bereid, jammer, kwijt, gewend, bezig (met) en klaar (met).

Het is jammer dat we schroefje kwijt zijn.

HEEL / ERG / ZEER (formeel)

Ik ben heel oud.
Ik heb gisteren een heel mooi boek gelezen.

VEEL + adjectief in de comparatief

Hlk vind haring erg lekker maar zalm vind ik nog veel lekkerder.

Vergelijking

- ER (-e) // - ST(-e)

klein - kleiner - kleinst
mooi - mooier - mooist
slecht - slechter - slechtst
dik - dikker - dikst

- r

veR - veRDer - verst

- S

booS - boozet - booST

Goed - beter - best

Graag - liever - 't liefst(e)

Veel - meer - meest

Weinig - minder - minst

! Adjectief die niet attributief kunnen: meer + adjectief

Hij is meer verzot op lekker eten dan zij

! Adjectief -isch / -st

Voltooid deelwoorden > meest + adjectief

Ik denk dat dat de meest praktische oplossing is.
Zij is de meest geïmiteerde actrice van Nederland.

-ER(-E) + DAN

Ik ben groter dan jij
Dat huis is kleiner dan de mijne

HOE + comparatief + HOE / DES TE + comparatief

Hoe ouder hoe gekker.
Hoe kleiner radiootjes zijn, des te duurder ze zijn.

EVEN of NET ZO...ALS of EVEN .. .ALS

Jan en Piet zijn even oud.
Ik ben net zo groot als jij.
Ik ben even groot als jij.

>> Extreem, erg, zeer ... prefix

beeldschoon - ijskoud - dolgelukkig - keihard - kogelrond - ladderzat - loodzwaar - oeroud - oledom - peperduur - pipeklein - pikzwart - spierwit - splinternieuw - spotgoedkoop - spuuglelijk - steenrijk - straatarm - tjokvol - vuurrod

Werkwoorden

> Regelmatige werkwoorden

Weke werkwoorden: D familie

Luisteren

Gebiedende wijs: *Luister!*

Tegenwoordige	Verleden	Toekomende	Conditionalis	V.T.T. / V.V.T.
Ik luister	Ik luister <u>de</u>	Ik zal luister <u>en</u>	Ik zou luister <u>en</u>	Ik heb/had <u>geluisterd</u>
Jij luistert	Jij luister <u>de</u>	Jij zult luister <u>en</u>	Jij zou luister <u>en</u>	Jij hebt/had <u>geluisterd</u>
Hij/zij/het/U luistert	Hij/zij/het/U luister <u>de</u>	Hij/zij/het/U zal luister <u>en</u>	Hij/zij/het/U zou luister <u>en</u>	Hij heeft/had <u>geluisterd</u>
Wij luister <u>en</u>	Wij luister <u>den</u>	Wij zullen luister <u>en</u>	Wij zouden luister <u>en</u>	Wij hebben/hadden <u>geluisterd</u>
Jullie luister <u>en</u>	Jullie luister <u>den</u>	Jullie zullen luister <u>en</u>	Jullie zouden luister <u>en</u>	Jullie hebben/hadden <u>geluisterd</u>
Zij luister <u>en</u>	Zij luister <u>den</u>	Zij zullen luister <u>en</u>	Zij zouden luister <u>en</u>	Zij hebben/hadden <u>geluisterd</u>

*GE +

BE- / VER- / ON- / IN- / OVER- / GE- + Geen GE

Weke werkwoorden: T familie

>> 'T FoKSCHaaP X

Dansen

Gebiedende wijs: *Dans!*

Tegenwoordige	Verleden	Toekomende	Conditionalis	V.T.T./V.V.T.
Ik dans	Ik danst <u>e</u>	Ik zal dans <u>en</u>	Ik zou dans <u>en</u>	Ik heb/had <u>gedanst</u>
Jij danst	Jij danst <u>e</u>	Jij zult dans <u>en</u>	Jij zou dans <u>en</u>	Jij hebt/had <u>gedanst</u>
Hij/zij/het/U danst	Hij/zij/het/U danst <u>e</u>	Hij/zij/het/U zal dans <u>en</u>	Hij/zij/het/U zou dans <u>en</u>	Hij heeft/had <u>gedanst</u>
Wij dans <u>en</u>	Wij dans <u>ten</u>	Wij zullen dans <u>en</u>	Wij zouden dans <u>en</u>	Wij hebben/hadden <u>gedanst</u>
Jullie dans <u>en</u>	Jullie dans <u>ten</u>	Jullie zullen dans <u>en</u>	Jullie zouden dans <u>en</u>	Jullie hebben/hadden <u>gedanst</u>
Zij dans <u>en</u>	Zij dans <u>ten</u>	Zij zullen dans <u>en</u>	Zij zouden dans <u>en</u>	Zij hebben/hadden <u>gedanst</u>

*GE +

BE- / VER- / ON- / IN- / OVER- / GE- + Geen GE

Sterke werkwoorden

Lopen

Gebiedende wijs: *Loop!*

Tegenwoordige	Verleden	Toekomende	Conditionalis	V.T.T. / V.V.T.
Ik loop	Ik liep	Ik zal lopen*	Ik zou lopen*	Ik heb/had <u>gelopen*</u>
Jij loopt	Jij liep	Jij zult lopen*	Jij zou lopen*	Jij hebt/had <u>gelopen*</u>
Hij/zij/het/U loopt	Hij/zij/het/U liep	Hij/zij/het/U zal lopen*	Hij/zij/het/U zou lopen*	Hij heeft/had <u>gelopen*</u>
Wij lopen*	Wij liep <u>en</u>	Wij zullen lopen*	Wij zouden lopen*	Wij hebben/hadden <u>gelopen*</u>
Jullie lopen*	Jullie liep <u>en</u>	Jullie zullen lopen*	Jullie zouden lopen*	Jullie hebben/hadden <u>gelopen*</u>
Zij lopen*	Zij liep <u>en</u>	Zij zullen lopen*	Zij zouden lopen*	Zij hebben/hadden <u>gelopen*</u>

*GE +

BE- / VER- / ON- / IN- / OVER- / GE- + Geen GE

** loop > (*loo- pen) lo- pen

> Onregelmatige werkwoorden

Werkwoord: Zijn

Tegenwoordige : Ik ben, Jij/U bent, Hij/Zij is, Wij zijn, Jullie zijn, Zij zijn

Verleden: Ik was, Jij was, Hij/Zij/U was, Wij waren, Jullie waren, Zij waren

Toekomende: Ik zal zijn, Jij zal zijn, Hij/Zij/U zal zijn, Wij zullen zijn, Jullie zullen zijn, Zij zullen zijn

Conditionalis: Ik zou zijn, Jij zou zijn, Hij/Zij/U zou zijn, Wij zouden zijn, Jullie zouden zijn, Zij zouden zijn

V.T.T. (Voltooid Tegenwoordige Tijd): Ik ben geweest

V.V.T. (Voltooid Verleden Tijd): Ik was geweest

Werkwoord: Hebben

Tegenwoordige : Ik heb, Jij hebt, Hij/Zij/U heeft, Wij hebben, Jullie hebben, Zij hebben

Verleden: Ik had, Jij had, Hij/Zij/U had, Wij hadden, Jullie hadden, Zij hadden

Toekomende: Ik zal hebben

Conditionalis: Ik zou hebben
V.T.T.: Ik heb gehad
V.V.T.: Ik had gehad

Werkwoord: Gaan**Gaan - Ging - Gegaan****Tegenwoordige :** Ik ga, Jij gaat, Hij/Zij/U gaat, Wij gaan, Jullie gaan, Zij gaan**Verleden:** Ik ging, Jij ging, Hij/Zij/U ging, Wij gingen, Jullie gingen, Zij gingen**Toekomstige:** Ik zal gaan**Conditionalis:** Ik zou gaan**V.T.T.:** Ik ben gegaan**V.V.T.:** Ik was gegaan**Werkwoord: Zeggen****Zeggen - Zei - Gezegd****Tegenwoordige :** Ik zeg, Jij zegt, Hij/Zij/U zegt, Wij zeggen, Jullie zeggen, Zij zeggen**Verleden:** Ik zei, Jij zei, Hij/Zij/U zei, Wij zeiden, Jullie zeiden, Zij zeiden**Toekomstige:** Ik zal zeggen**Conditionalis:** Ik zou zeggen**V.T.T.:** Ik heb gezegd**V.V.T.:** Ik heb gezegd**Modale hulpwerkwoorden**

Zullen		zal - zullen	
	een belofte/garantie doen:	<i>Ik zal je morgen het geld teruggeven</i>	
	een voorstel doen:	<i>Zullen we vanavond bij de pizzeria gaan eten?</i>	
	waarschijnlijkheid uitdrukken:	<i>Jan zal wel weer dronken zijn</i>	
	praten over toekomst:	<i>Ik zal volgende week naar Australië vertrekken</i>	
Zouden		zou - zouden	
	onzekerheid over bewering:	<i>Er zouden 6 mensen overleden zijn bij die brand</i>	
	irrealis:	<i>Als ik jou was, zou ik die auto niet kopen</i>	
	irrealis in perfectum:	<i>Als je het met gezegd had, zou ik die auto niet gekocht hebben</i>	
	een voorzichtig advies geven:	<i>zou ik iets mogen vragen?</i>	
	een beleefde vraag stellen:	<i>zou ik kans hebben om beroemd te worden?</i>	
	een voorzichtige vraag stellen:	<i>'Ik zal het doen' Hij zei dat hij het zou doen</i>	
	indirectie rede:		
Willen	wil	wil (wilt*) - willen	wilde (wou) - wilden (wouden)
	wens uitdrukken:	<i>Ik wil volgend jaar in Frankrijk gaan wonen</i>	
	mogelijkheid uitdrukken:	<i>Mijn oom drinkt teveel. Aleen's morgen, dan wil hij nog wel eens nuchter zijn.</i>	
Moeten	obligatie	moet - moeten	moest - moesten
	noodzakelijkheid uitdrukken:	<i>De planten moeten elke dag water hebben.</i>	
	advies geven:	<i>Die film is fantastisch, daar moet je echt naartoe.</i>	
	vermoeden uitdrukken:	<i>Die film moet erg goed zijn, zullen we ernaar toe gaan?</i>	
Hoeven		hoef - hoeven	hoefde - hoefden
	noodzakelijkheid ontkennen:	<i>Die planten hoeven niet elke dag water hebben</i>	
Kunnen	possibiliteit capaciteit	kan (kunt*) - kunnen	kon - konden
	in staat zijn tot iets:	<i>Ik kan geen Russisch lezen</i>	
	in gelegenheid zijn tot iets:	<i>Zaterdag? Dan kan ik je helaas niet helpen</i>	
	beleefd verzoek doen:	<i>Kun je geld wisselen voor de automaat</i>	
	mogelijkheid uitdrukken:	<i>Die autoreparatie kan wel uren gaan duren</i>	
Mogen	permissie	mag - mogen	mocht - mochten
	toestemming hebben:	<i>Ik mag mijn ouders vanavond naar de discotheek!</i>	
	mogelijkheid uitdrukken:	<i>Mocht ik te laat komen, dan bel ik je!</i>	
	tegenstelling uitdrukken:	<i>Hij mag dan al 15 jaar in Portugal wonen, Portugees spreekt hij niet!</i>	

Moeder	wil	een nieuwe fiets voor mijn broer	kopen
Hij	mag	niet naar school gaan	(gaan) *
Zij	willen	een modern huis	(hebben) **

S P.V. REST INFINITIEF

* De infinitief 'gaan' mag je na 'moeten, mogen, kunnen, willen' altijd weglaten

** De infinitief 'hebben' mag je na 'willen' altijd weglaten

Hij zegt	dat	wij	naar de les	moeten	komen
Zij komen allen	als	zij	iets	kunnen	doen
	LINK	S	REST	HULPWERK P.V.	INFINITIEF

De concrete werkwoorden

➤ leggen

Ik leg dit boek op de tafel

liggen

De messen liggen op tafel
De sinaasappel ligt op het bord
De jas ligt op de bank
Leuven ligt in Brabant
Het hotel ligt in het centrum
De slaapkamer ligt op de eerste verdieping
Ons huis ligt in Leuven

➤ zetten

Ik zet mijn glas op de tafel

staan

Het boek staat in de kast
De borden staan op de tafel
Het nieuws staat in de krant
De zinnen staan in het boek
Een woord staat in een zin
Het adres staat op de brief
Waar sta jij op die klasfoto?
Ons huis staat in Leuven

➤ gaan zitten

Ik ga zitten

zitten

Ik zit hier en jullie zitten daar
Er zit een muis in de keuken
Er zitten bijen op de bloemen

➤ doen / stoppen /steken (binnen in iets brengen)

Stop jij de kinderen vanavond in bed?
Ik had mijn portefeuille in mijn zak gestoken

Dar zit erop
Dar zit het hem
Dar zit verkeerd

➤ hangen

Ik hang mijn jas aan de kapstok

hangen

Morgen hangt mijn jas daar nog

Negatie

Het werkwoord
het substantief

+ ... + NIET
+

+ adjectief
+ adverbium
+ voorzetsel constituent
+ infinitief / participium
+ veel, genoeg, weinig, voldoende + substantief

Ik zwem niet
Ik heb dat boek niet
Ik ben niet moe
Ik loop niet snel
Ik zit niet op de tafel
Ik bel niet op
Ik heb niet gegeten

Denken, aannemen, het idee hebben, geloven, hopen:

Ik geloof dat Boudewijn niet te vertrouwen is = Ik geloof niet dat Boudewijn te vertrouwen is.

Hij wist niet dat zijn vrouw was ongekomen bij dat ongeluk \neq Hij wist dat zijn vrouw niet was ongekomen bij dat ongeluk.

adjectief **GEEN + NAAMWORDEN** (onbepaald substantief / een ... / numeral / niet-telbaar)

Ik lees geen boek
Ik heb geen 200 boeken
Ik heb geen honger
Ik krijg geen geld

AL?

Heb je **al** hem uitgenodigd?

NOG NIET

Nee, ik heb hem nog niet uitgenodigd.

Spreek jij **al** Russisch?

NOG GEEN

Nee, ik spreek nog geen Russisch, het spijt me.

NOG?

Zit je **nog** in die school?

NIET (...) MEER

Nee, ik zit **niet meer** in die school.

NIET veel / genoeg (+ substantief) **MEER**

Ik kan niet veel boeken lezen.

Ze kan niet veel meer werken.

NIET (predikaat / bijwoord / alles / alle + substantief) **MEER**

Ze lijkt niet moe meer. / Haar man is niet meer ziek.

Ze kunnen niet alles meer lezen.

Ik kan niet me niet alle details meer herinneren.

Hebben jullie **nog** brood?

GEEN + onbepaalde substantief + **MEER**

Nee, wij hebben **geen brood meer**.

- ooit / altijd > **NOOIT**

Ik heb altijd Dick verlaten maar Janneke zal Dick nooit verlaten.

Marie heeft Hans nooit geholpen (op geen enkel moment).

Marie heeft Hans ooit niet geholpen (één keer niet).

- iemand > **NIEMAND**

Ik zoek iemand om te werken - Ik heb nog niemand gezien

Op de bruiloft heeft niemand gedanst (geen enkele persoon).

Op de bruiloft heeft iemand niet gedanst (één persoon niet).

- iets > **NIETS** (spreektaal NIKS)

Zoek je iets, Emma? - Ik heb hier niets gezien

Ik heb niets gedaan (geen enkel ding).

Ik heb iets niet gedaan (één ding niet).

- ergens > **NERGENS**

Die zijn ergens buiten - Ik heb ze nergens gezien

Impliciete ontkenning

ZELDEN (niet vaak)

NAUWELIJKS; AMPER (bijna niet)

PAS niet ouder dan

Ik ben pas vijftig

niet eerder dan

Je hoeft pas om tien uur te komen.

nog niet lang

Ik ben pas klaar

MAAR twee tanden (niet meer dan twee tanden)

Je hoeft alles maar één keer te vragen.

SLECHTS drie reacties (niet meer dan drie reacties)

WEINIG (niet veel)

NOCH (ook niet)

We hebben gewandeld noch gefietst.

Gerard noch Els noch Elsbeth komen op mijn verjaardag.

Ik zou die taak noch aan hem noch aan haar durven toevertrouwen.

Scheidbare werkwoorden

Bij de vervoeging van een scheidbaar ww komt het eerste stukje van het hele ww achteraan (hoofdzin: tegenwoordige en verleden tijd)

Ik nodig jullie uit

Ik stond voor de deur op.

PAS OP!

Hij zei dat ik voor de deur opstond

Bij gebruik van een hulpwerkwoord komt het hele werkwoord achteraan

Ik wil jullie voor mijn feestje uitnodigen

Participium: prefix + ge + verbum
Stefan heeft zijn vriendin vanmorgen opgebeld

Niet separabele verba: be- / ge- / ver- / er- / ont- / her-

Aankomen - Aantrekken - Aflopen - Afwassen - Binnenkomen - Dichtdoen - Instappen - Klaarmaken - Meebrengen - Meegaan - Meenemen - Nadenken - Neerzetten - Opbellen - Opblijven - Oplossen - Opruimen - Opzoeken - Overmaken - Schoonmaken - Terugbellen - Teruggeven - Uitnodigen - Uitslapen - Uitstappen - Voorlezen - Weggaan - Weggeven

Vragen

WAT?

WELKE? (WELK (onzijdig))

WANNEER?

HOEVEEL?

WAAROM?

- **want** + onderwerp + vervoegd werkwoord + rest (+ infinitief/voltooid werkwoord)

want hij is ziek

want hij heeft teveel gesnoept

want hij wil Nederlands leren

- **omdat** + onderwerp + rest + vervoegd werkwoord

omdat hij ziek is

+ voltooid deelwoord + vervoegd werkwoord

omdat hij teveel gesnoept heeft

+ vervoegd werkwoord + infinitief

omdat hij Nederlands wil leren

WIE?

HOE?

WAAR?

WAARHEEN?

Voegwoorden

Onderwerp + werkwoord + rest + en - maar - of - want + onderwerp + werkwoord + rest

En

Jean zit huiswerk te maken en Mustafa kijkt tv.

geeft aan dat je het tweede getal moet optellen bij het eerste

vb: een en een is twee

synoniem: plus

tegenstelling: min

verbindt twee woorden, woordgroepen of zinnen met elkaar

vb: mijn vader en moeder, zij dansen en zij zingen

Maar (tegenstelling)

Jean zit huiswerk te maken maar Mustafa kijkt tv.

geeft een tegenstelling aan

vb: hij is wel aardig, maar ook een beetje gek

synoniemen: doch echter nochtans

niet meer dan dat

vb: hij heeft maar twee kinderen

synoniemen: slechts enkel

algemene uitdrukkingen:

laat maar [het hoeft niet meer]

nee maar! [verbaasde uitroep]

toe maar [ga ermee door]

ik deed het zo maar [zonder duidelijke reden]

het is maar al te duidelijk [erg duidelijk]

hij bleef maar eten [hij ging ermee door]

Of (keuze)

Drink je koffie of wil je liever thee?

verbinding tussen twee mogelijkheden

vb: je gaat naar school of je gaat werken

Want (reden)

Ik drink thee, want ik vind koffie niet lekker.

er wordt een reden of argument genoemd

vb: Piet gaat niet naar de film want hij heeft hem al gezien

synoniemen: immers namelijk

Onderwerp + werkwoord + rest + conjunctie + onderwerp + rest + werkwoord
Conjunctie + onderwerp + rest + werkwoord +, + werkwoord + onderwerp + rest

Reden, oorzaak:**Omdat**

het woord noemt een reden

vb: ik kan niet komen omdat Jan ziek is

vb: ik ga naar de tandarts omdat ik kiespijn heb

synoniemen: aangezien daar

Doordat

noemt een oorzaak

vb: doordat het ging regenen werd het feest een mislukking

vb: doordat het hard gevoren heeft, ligt er overal ijs op de sloren

Aangezien

vb: aangezien ik moe ben, ga ik nu slapen

synoniemen: daar, omdat

Tijd:**Toen (vroeger)**

Na "toen" wordt altijd de verleden tijd gebruikt; het is een feit na dat andere

vb: eerst trok ik mijn shirt aan en toen mijn trui

synoniemen: daarna dan vervolgens verder

op dat ogenblik, in die tijd

vb: toen droegen we korte rokken

van toen af aan [vanaf dat moment]

tegenstellingen: nou nu

tijdstip in het verleden

vb: vroeger, toen we nog vaak konden schaatsen

tegenstellingen: nu tegenwoordig thans

Als (presens en toekomst)

Na "als" wordt meestal de tegenwoordige tijd gebruikt; het is een voorwaarde.

geeft een tijdstip aan

vb: als hij zijn ontbijt op heeft, gaat hij naar buiten

synoniem: wanneer

geeft aan wat iemand is

vb: als moeder maak ik me daar zorgen over

dit is de directeur. Als zodanig zit hij de vergadering voor [in die functie]

geeft een vergelijking aan

vb: het gebouw is net zo hoog als de kerk

Wanneer (presens en toekomst)

geeft een tijdstip aan

vb: wanneer je komt, is het alweer lente

synoniem: als

geeft een tijd, dag, maand enz. aan

vb: wanneer kom je: dinsdag of woensdag?

Nu (op dit moment)

vb: ik wil het nu van je weten

tot nu toe gaat het goed [tot op dit moment]

van nu af aan ga ik met je mee [vanaf dit moment]

synoniem: nou

tegenstelling: toen

in deze tijd

vb: het hier en nu

synoniemen: tegenwoordig thans
 tegenstellingen: eerder vroeger tevoren voorheen
 algemene uitdrukkingen:
 nu de zon schijnt [omdat in deze tijd, op dit moment de zon schijnt]
 doe dat nu niet [ik wil niet dat je het doet]
 nu en dan gaat hij naar school [soms]

Terwijl (ongeveer gelijktijdig)

Terwijl kan in de tegenwoordige tijd en in de verleden tijd gebruikt worden.
in dezelfde tijd; tegelijkertijd
vb:terwijl ik streek, kookte mijn man het eten

Voor(dat) (volgorde van gebeurtenissen)

eerder dan
vb:voordat het begon te regenen scheen de zon nog
 synoniem: voor
 tegenstelling: nadat

Alvoerens

formeel voordat
vb: alvoerens u begint

Nadat (volgorde van gebeurtenissen)

na het moment dat
vb:nadat de kinderen naar bed waren, werd het stil
 tegenstellingen: voor voordat

Tot(dat) (tot een bepaalde tijd)

Tot het moment dat
vb: wacht, totdat ik kom
 synoniem: tot

Sinds (vanaf een bepaalde tijd)

Sinds wordt meestal in de tegenwoordige tijd gebruikt
vanaf dat moment
vb:er is hier veel gebouwd sinds de oorlog
 synoniem: sedert

Sedert (vanaf dat moment)

vb:sedert zijn vertrek heb ik niets meer van hem gehoord
 synoniem: sinds

Zodra (meteen als)

Het kan in de tegenwoordige tijd en in de verleden tijd gebruikt worden.
 zo gauw als; meteen als; direct op het moment dat; conditioneel betekenis
vb:zodra ik achttien ben, koop ik een auto
vb:zodra ik achttien was, haalde ik mijn rijbewijs

Naarmate (naar verhouding dat)

vb: zij wordt mooier naarmate ze ouder wordt
 synoniem: naargelang

Zolang (gedurende die tijd)

vb: Ga jij zolang maar televisie kijken
 synoniem: ondertussen

Dan

na dat andere
vb:eerst tanden poetsen en dan naar bed
 synoniemen: daarna toen vervolgens verder
op die tijd
vb:tot vanmiddag, dan praten we verder!
 tot dan! [tot op de afgesproken tijd]
 algemene uitdrukkingen:
 vooruit dan maar [ik vind het wel goed]
 en wat dan nog? [wat maakt het uit?]
 doe dan ook je best! [doe toch je best!]
 zij schrijft nu en dan [soms]

Voorwaarde:**Als****geeft een voorwaarde aan, in het geval dat***vb: als het regent moet je de was binnenhalen**vb: ik ga naar de tandarts als ik kiespijn heb*

synoniemen: wanneer indien zo

Wanneer**geeft een voorwaarde aan, in het geval dat***vb: wanneer Jan mee gaat, ga ik ook mee*

synoniemen: als indien zo

Indiens**geeft een voorwaarde aan, in het geval dat***vb: wilt u bellen indien u verhinderd bent?*

synoniemen: als wanneer zo

Mits / Op voorwaarde dat**alleen op voorwaarde dat***vb: we komen morgen, mits de weg begaanbaar is*

synoniemen: als - alleen als - indien

: tenzij

Tenzij**behalve als***vb: we gaan elke dag wandelen, tenzij het regent*

synoniemen: als niet

: mits

Tegenstelling**Hoewel****geeft tegenstelling aan***vb: hoewel het regende, ging de wedstrijd door*

synoniem: ofschoon

Ofschoon

Schrijftaal

geeft tegenstelling aan*vb: ik ging mee winkelen, ofschoon ik erg moe was*

synoniem: hoewel

Ondanks (dat)**in weerwil van***vb: ondanks het verbod gingen zij uit*

synoniem: niettegenstaande, spijs, trots

tegen de wil, tegen de zin van*vb: ondanks zijn ouders ging hij emigreren***Terwijl****Ofschoon***vb: hij werkt over, terwijl zijn vrouw vandaag jarig is***Gevolg****Zodat****Op een manier dat / geeft een gevolg aan***vb: het sneeuwde, zodat de wegen slecht begaanbaar werden**vb: Het heeft hard gevoren, zodat er overal ijs op de sloren ligt.*

U kunt een zin nooit beginnen met zodat

Doel**Opdat**

Schrijftaal

vb: Kom allemaal vroeg opdat we op tijd kunnen vertrekken

Zodat

geeft een doel aan

vb: Ik spaar zoveel mogelijk geld, zodat ik volgend jaar met vakantie naar mijn geboorteland kan gaan.

Om

vb: Hij belde om Sarah en haar zus uit te nodigen.

Teneinde

formeel (om)

Vergelijking

Alsof

Het is niet zoals het lijkt

vb: de leraar deed alsof hij boos was

- alsof ik dat niet weet! [dat weet ik heus wel]

- hij was niet echt boos, maar hij deed alsof [hij deed alsof hij boos was]

(Zo...) als

geeft een vergelijking aan

vb: hij doet het zoals zijn vader het altijd deed

vb: Dit is, zoals je ziet, het meest voorkomende antwoord.

- dat is niet zoals het hoort [dat hoort niet]

Dan

in een vergelijking

vb: mijn broer is groter dan mijn zus

Evenals

Net als.

vb: hij is donker, evenals zijn broer

synoniem: zo

tegenstelling: evenmin

Andere Voegwoorden

Al

zelfs als

vb: al praat je nog zo zachtjes, ik hoor je toch wel!

eerder dan je gedacht had

vb: is het al zeven uur?

synoniem: reeds

tegenstellingen: pas amper nauwelijks net zojuist zoÛven onlangs laatst

alles, zonder uitzondering

vb: ik heb al het werk gedaan

algemene uitdrukkingen:

Arie is niet al te modern [hij is niet zo erg modern]

Je kunt dat al of niet doen [wel of niet]

Behalve

wat niet wordt meegerekend

vb: hij zwemt nooit, behalve als het snikheet is

synoniem: uitgezonderd

Dat

geeft aan dat het wat verder bij de spreker vandaan is

vb: dit boek vind ik mooi, maar dat niet

tegenstelling: dit

waarmee je verwijst

vb: het hondje dat aan kwam lopen, moet hier weg

1. in dat geval kom ik lopen [als dat zo is, kom ik lopen]

2. dat spreek vanzelf [natuurlijk!]

3. dat treft! [het komt goed uit]

4. ik ga mee, dat wil zeggen als Jan meegaat [als Jan meegaat ga ik ook]

waarmee je twee zinnen verbindt

vb: ik ben blij dat je morgen weer komt

Doch

geeft een tegenstelling aan

vb: hij is lastig doch interessant

synoniemen: maar echter nochtans

Dus

geeft logisch vervolg aan

vb: ik heb visite, dus ik kan niet mee

Eer

voordat

vb: het duurde lang eer de bus kwam

wat je een goede naam geeft, waarom je bewonderd wordt

vb: de directeur ontving mij, dat was een hele eer

1. ter ere van het jubileum [vanwege het jubileum]

2. ik heb de eer u mee te delen .. [het is voor mij heel bijzonder dat ik u mee mag delen ..]

3. hem de laatste eer bewijzen [bij zijn begrafenis zijn]

4. ik heb het naar eer en geweten gedaan [zoals ik dacht dat goed was]

5. Jasper doet de tafel eer aan [hij eet goed]

6. Koen Flink doet zijn naam eer aan [doet wat bij zijn naam past]

7. het in ere herstellen [het opnieuw gaan gebruiken]

8. wie gaat met de eer strijken? [wie krijgt alle bewondering?]

En ... en ...

vb: En wat hij doet en wat hij zegt

vb: Én hij is ziek én hij is verdrietig

Evenmin

net zo min

vb: hij is evenmin geleerd als verstandig

ook niet

vb: ik kom niet en mijn vrouw evenmin

Hetzij ... hetzij ...

alternatieven

vb: Het ligt aan hetzij de benzinetoevoer, hetzij de ontsteking

synoniem : of ... of ... (minder formeel)

Hoe ... hoe ...

vb: De boom wordt hoe langer hoe dikker.

vb: Hoe ouder zij wordt, hoe meer zij op haar moeder lijkt

Hoe ... des te ...

vb: Hoe langer ik hem ken, des te meer ik van hem houd.

vb: Hoe langer ik hem ken, des te meer houd ik van hem

Na

later dan

vb: de biologielees komt na de sportles

na u [ga uw gang]

wat eten we na? [als toetje]

tegenstelling: vooraf

met uitzondering van

vb: op een tientje na heb ik alles betaald

algemene uitdrukkingen:

ik heb bij lange na niet genoeg gegeten [veel te weinig]

hij houdt er een sportwagen op na [die bezit hij]

Noch

en ook niet, en ook geen

vb: ze wilden eten noch drinken

Noch ... noch ...

niet A en ook niet B

vb: noch op de radio, noch op de televisie heb ik het gehoord [nergens dus]

Of

geeft aan dat het onzeker is

vb: ik weet nog niet of ze komt

Alleen naar werkwoorden: vragen, weten, zien

1. hij deed of hij mij niet zag [alsof hij mij niet zag]
2. het is een kilometer of tien [ongeveer tien kilometer]
3. een dag of wat geleden [een paar dagen geleden]
4. heb je lekker gegeten? nou, en of! [zeker!]
5. nauwelijks was hij weg of ze begon te huilen [ze begon te huilen direct nadat hij weg was]

Of ... of ... // ofwel ... ofwel ...

alternatieven

vb: of je gaat naar school, of je gaat werken [een van beide]

synoniem: hetzij ... hetzij ...

Om

rond iets

vb: hij doet een ketting om

langer dan gebruikelijk of nodig

vb: we reden een heel eind om

verstreken, achter de rug

vb: het duurde lang voor het kwartier om was

synoniem: voorbij

een andere kant op

vb: hij gooit het stuur om

op het tijdstip van

vb: ik kom om acht uur

vanwege

vb: hij staat bekend om zijn grappen

met het doel

vb: ik doe dit om jou te helpen

algemene uitdrukkingen:

- om de beurt [eerst de een dan de ander]
- ze lopen om het hardst [ze houden een wedstrijd]
- hij heeft 'm om [hij is dronken]
- om het uur [het ene uur wel, het andere niet]
- om en nabij acht uur [ongeveer om acht uur]

Tot

niet verder dan

vb: ze liep met me mee tot de ingang

tot op zekere hoogte ben ik het met je eens [ik ben het gedeeltelijk met je eens]

dat is nog tot daar aan toe [dat is nog niet zo erg]

tegenstellingen: van vanaf

niet langer dan

vb: ik blijf tot acht uur

tot dadelijk [ik ben zo terug]

we blijven tot en met dinsdag [dinsdag ook nog]

tot nu toe [in het verleden en ook nu nog]

van dag tot dag wordt het drukker [elke dag wordt het drukker]

van tijd tot tijd liep hij naar het raam [af en toe deed hij dat]

tot ziens [ik ga weg, maar hoop je weer te zien]

synoniem: totdat

algemene uitdrukkingen:

tot besluit [als laatste]

tot uw dienst [beleefdheidsantwoord als iemand je bedankt]

Uitgezonderd

wat niet wordt meegerekend

vb: iedereen mag mee, uitgezonderd de twee oudsten

synoniem: behalve

Voor

aan de voorkant ervan

vb: de auto staat altijd voor het huis

hij heeft een schort voor [voor zijn lichaam]

aan de voorste speen liggen [meer krijgen dan de anderen]

tegenstelling: achter

eerder dan

vb: ik was voor jou aan de beurt

ik was hem voor [net even eerder dan hij]

synoniem: voordat

tegenstelling: nadat

wie het krijgt*vb: dit boek is voor jou*

tegenstelling: van

welk doel het heeft*vb: dit is geld voor de trein***in plaats van***vb: dit is een kwartje voor de moeite*

ik heb het voor weinig geld gekregen [ik moest weinig betalen]

dat is voor eigen rekening [dat moet je zelf betalen]

waar je een voorstander van bent*vb: ik ben voor Ajax*

ik ben er niet voor [er geen voorstander van]

ik stemde voor de VVD [mijn stem ging naar die partij]

tegenstellingen: tegen anti

beter of verder dan anderen*vb: ik ben drie lessen voor*

algemene uitdrukkingen:

voor één keer [alleen deze keer]

wat is dat voor ding? [welk soort ding is dat]

hij doet dat voor zijn plezier [omdat hij het leuk vindt]

ik ben vandaag voor het eerst geweest [vandaag was de eerste keer]

voor het geval dat het gaat regenen [als het gaat regenen]

Zelfs al

even if*vb: Pijn is relatief, zelfs al is dat ongemak niet voortdurend.*

Zo

op deze manier*vb: dat moet je zo doen*

synoniem: aldus

over een poosje*vb: ik kom zo*

synoniemen: dadelijk straks

tegenstellingen: nou nu

net als*vb: zo vader zo zoon*

synoniem: evenals

tegenstelling: evenmin

geeft een voorwaarde aan, in het geval dat*vb: zo nodig kom ik helpen*

zo mogelijk [als het mogelijk is]

synoniemen: als wanneer indien

als iets uit de werkelijkheid*vb: zo iemand ontmoet je niet vaak***in die mate***vb: hij is al zo groot als zijn vader*

zo goed als [bijna]

zo snel mogelijk [met de snelheid die mogelijk is]

synoniem: zodanig

algemene uitdrukkingen:

zo'n twee meter [ongeveer twee meter]

goed zo [goed]

hoe zo? [wat bedoel je daarmee]

zo goed en zo kwaad als het lukte [zover als het lukte]

is dat zo? [is dat waar]

dat lijkt maar zo [het lijkt er alleen maar op]

Zonder (dat)

het genoemde niet doende (voor een infinitief)*vb: hij kon het niet vertellen zonder in lachen uit te barsten***terwijl ... niet***vb: zonder dat het u iets kost*

Zowel als

evenzeer*vb: Zowel groen als geel***niet alleen ... maar ook***vb: Zowel mijn computer als mijn printer als mijn telefoon zijn stuk.*

Bijzinnen

met DAT

z1, + dat + onderwerp + rest + vervoegd werkwoord (+ infinitief)

Hij weet, dat ze liegt
Ik denk (niet), dat het morgen mooi weer zal zijn
We hebben gehoord, dat Jan de lotto gewonnen heeft

met OF

z1, + of + onderwerp + rest + vervoegd werkwoord (+ infinitief)

Ik vraag me af, of hij nog komt
Hij twijfelt, of hij vanavond zal meegaan
Het is niet zeker, of hij genoeg gestudeerd heeft

Als de vragen met een vraagwoord beginnen, gebruik je het vraagwoord

Moeder vraagt zich af, wanneer hij komt
Ik twijfel, wat ik voor haar moet kopen
Hij weet niet, hoeveel boeken hij al gelezen heeft

met ALS

- z1 + als + z2 (rest) + vervoegd werkwoord (+ infinitief)

- als + z2 (rest) + vervoegd werkwoord (+ infinitief), + z1 vervoegd werkwoord + z1 onderwerp + rest

Ik doe warme kleren aan, als het koud is
Als het koud is, doe ik warme kleren aan

We gaan wandelen als het niet regent
Als het niet regent, gaan we wandelen

Relatieve bijzin

	Personen	Niet - personen
subject / DE voornaamwoord	DIE	DIE
subject / HET voornaamwoord	DAT	DAT
object / DE voornaamwoord	DIE	DIE
object / HET voornaamwoord	DAT	DAT

Bijzinstructuur

z1 + DIE / DAT (+ onderwerp) + rest + vervoegd werkwoord (+ infinitief)

De man DIE te snel rijdt, is gek
De oplossing DIE hij voorstelde, was goed.
Ken je het meisje DAT hij geholpen heeft?
Ken je het boek DAT je gekregen hebt?
Het huis, DAT op een mooie heuvel staat, is al een eeuw oud.
We gaan naar de dierentuin DIE pas geopend is.
De persoon DIE me zijn naam kan vertellen zal beloond worden.
De stoel, DIE van mijn moeder is, zal verkocht worden.

Je kan die relatieve voornaamwoorden NOOIT weglaten.

WAT	>	reden
WANNER	>	tijd
WAAR	>	plaats

Om te + infinitief

om en DOEL uit te drukken

*Het regent hard om naar de stad te gaan
Je bent groot genoeg om het zelf te doen
Hij is te lui om veel te studeren*

na UITDRUKKINGEN zoals

("ik heb tijd om te...", "ik heb geen zin om te...", "ik ben klaar om...")

We hebben tijd om en boek te lezen ¡! voor + substantief

TE zinen

We gebruiken TE:

1. om + te + infinitief

*Hij is te jong om naar die film te gaan
Ze besluiten (om) naar Barcelona te gaan*

Soms wordt "om" weggelaten

2. Zitten / Staan / Liggen / Hangen + te + infinitief

*Hij zit te dromen in de klas
De was hangt te drogen aan de waslijn*

3. Bij "hoeven"

Je hoeft niet te komen als je geen zin hebt

* Samengestelde werkwoorden worden gesplitst en "te" komt tussen de twee delen van het werkwoord

*Het is tijd om mee te komen
Het is verboden om hier over te steken*

We gebruiken niet TE:

1. Bij de hulpwerkwoorden + infinitief (moeten, kunnen, mogen, willen, zullen)

*Ik moet boodschappen doen
Wil jij even naar de bakker gaan?
Ik zal morgen wel koken*

2. Bij zien, horen, voelen, ... + infinitief

*Moeder ziet de kinderen spelen in de tuin
Ik hoor hem al aankomen*

Werkwoorden met TE

Werkwoorden + infinitief met TE

Achten - beginnen - beloven - beogen - besluiten - bevelen - beweren - blijken - denken - dienen - dreigen - durven - eisen - gebieden - gelasten - geloven - hangen - hebben - helpen - hoeven - (be)horen - hopen - komen - leren - liggen - lijken - lopen - menen - plegen - pogen - proberen - schijnen - staan - trachten - vallen - verbieden - vergeten - verklaren - verlangen - verzuimen - vinden - vóórkomen - vragen - vrezen - wagen - weigeren - wensen - zeggen - zien - zijn - zitten

*Hasan probeert te schaatsen
John vergeet boodschappen te doen*

(opklaren) De lucht begint op te klaren!

Horen	met te: behoren <i>Je hoort op tijd te zijn</i> Zonder te: functie van het oor <i>Ik hoor hem praten</i>
Zien	met te: proberen <i>Ik zal zien het boek te krijgen</i> Zonder te: functie van het oog <i>Ik zie haar staan</i>
Komen	met te: in een bepaalde toestand komen <i>De cursus komt te vervallen</i> Zonder te: beweging <i>Wij komen bij je eten</i>
Zijn	met te: <i>Het is niets te doen</i> Zonder te: <i>Hij is koffie halen</i>
Vinden	met te: iets passiefs <i>Ik vind die soep niet te eten</i> Zonder te: aantreffen - iets actiefs <i>Ze vonden hem dood in bed liggen - Ik vind haar mooi zingen.</i>

Beloven

<i>Hij belooft</i>	<i>geen brief</i>	<i>te schrijven</i>
<i>Hij zal beloven</i>	<i>geen brief</i>	<i>te schrijven</i>
<i>Hij zegt dat hij belooft</i>	<i>geen brief</i>	<i>te schrijven</i>

Achten - beogen - besluiten - bevelen - beweren - denken - dreigen - eisen - gebieden - gelasten - geloven - hebben - leren - pogen - verbieden - vergeten - verklaren - verlangen - verzinnen - vinden - vragen - wagen - weigeren - zeggen

Hoeven

<i>Hij hoeft</i>	<i>geen brief</i>	<i>te schrijven</i>
<i>Hij zal</i>	<i>geen brief hoeven</i>	<i>te schrijven</i>
<i>Hij zegt dat hij</i>	<i>geen brief hoeft</i>	<i>te schrijven</i>

Beginnen - behoren - blijken - dienen - durven - hangen - komen - liggen - lijken - lopen - plegen - schijnen - staan - vallen - wensen - weten - zien - zijn - zitten

De directie en indirectie rede

Santiago zegt: "Ik wil graag informatie over de cursussen Nederlands"

Santiago zegt **DAT** hij graag informatie wil over de cursussen Nederlands

De secretaresse vraagt: "**WAT** wil u weten?"

De secretaresse vraagt **WAT** hij wil weten

Santiago vraagt: "**IS** er's morgen geen cursus?"

Santiago vraagt **OF** er's morgen geen cursus is.

Structuur: hoofdzin	(zeggen)	+ bijzin (DAT + S+ rest + werkwoord)
	(vragen)	+ bijzin (VRAAGWOORD + S+ rest + werkwoord)
	(vragen)	+ bijzin (OF (zonder VW) + S+ rest + werkwoord)

vragen / weten/ denken + of

Logisch denken:	u / jij	>	hij/zij
	hier	>	daar

Voorwaardelijk

ALS + z1 [toekomst / voorwaardelijk] + [DAN / ,] + z2 [zouden + onderwerp + rest + infinitief]

Als ik rijk was dan zou ik een nieuwe auto kopen

Als ik rijk was, zou ik een nieuwe auto kopen

Er

- Er is/zijn

Er zijn nieuwe studenten.

- + prepositie

Deze constructie is alleen mogelijk bij dingen, niet bij personen.

*Ik praat over mijn nieuwe auto. Ik praat erover.**Ik kijk er nooit naar (naar en voetbalwedstrijd*)*

- Plaats (als vervanging van hier of daar)

Je kan een zin nooit beginnen met de plaatsreferentie 'er'

Ik woon in Utrecht. Ik woon er al 3 jaar.

- + telwoord (geen, veel, weinig, een, twee, drie, etc.)

*Ik heb 3 boeken. Ik heb er 3.**Ik heb er nog geen.*

- onbepaald subject

Er lopen veel mensen op de straat.

- Subject is 'iemand', 'niemand', 'iets', 'niets'

*Er is iemand aan de deur.**Er werkt niemand met die naam bij deze firma**Er ligt niets op de tafel**Is er iets met je?*

- Bij vraagzinnen met wie en wat.

*Wat gaat er mee?**Wie stond er naast je?*

- Als onderwerp van de passieve (bij)zin

> Wekwoorden die menselijke activiteiten noemen.

*Er wordt gebruikt als (voorlopig) onderwerp met het werkwoord zijn.**Er zijn veel mensen geweest.*

> Passieve zin met een subjectsbijzin aan het eind

*Kijk eens of er nog brieven gekomen zijn.**Ik hoorde dat er veel geld over was.***Er / Hier / Daar / Waar + prepositie**

Er + prepositie

Te splitsen als het kan

*Ik wil erover schrijven**Ik wil er al heel lang over schrijven*

Daar / Hier + prepositie

*+ Ik wil daar al heel lang een groot stuk over schrijven**Ik wil daarover al heel lang een groot stuk schrijven**Ik wil al heel lang een groot stuk daarover schrijven*

Waar + - prepositie

*Waar wil je en stuk over te schrijven?**Waarover wil je en stuk te schrijven?*Vraag woord + prepositie > **Waar + prepositie****Waarin is dat bedrijf precies gespecialiseerd?***Waar ging dat spannende boek dan over?*- Waar + met > **waarmee***Waarmee begin jij?*- Waar + tot > **waartoe***Ik heb geen idee waartoe het leidt*Prepositie + dat > **Daar+prepositie***Ik wil daarover praten.*

Lijdende vorm

Handeling de actie

Onderwerp + werkwoord WORDEN + DOOR + agens + deelwoord

*De voorzitter opent de vergadering
(nu) De vergadering wordt door de voorzitter geopend*

(vroeger) De hond werd door de man geslagen

(nog vroeger) De hond was al vaker door de man geslagen

- Zonder actieve persoon

Er wordt in de Tweede Kamer veel gediscussieerd

- Onbepaald subject

Er wordt vandaag een uitspraak van de minister-president verwacht

Er werd in dat artikel iets gezegd over 'de derde wereld

!!! Vandaag wordt een uitspraak van de minister-president verwacht

Toen Dave en Amanda voor de bruiloft uitgenodigd werden, waren ze heel blij.

Resultaat van de actie (aux. hebben - hadden)

Onderwerp + ZIJN + DOOR + agens + deelwoord

Onderwerp + ZIJN + deelwoord + DOOR + agens

(gisteren) Gisteren is de hond door de man geslagen

De broodjes zijn al klaargemaakt.

Nu Dave en Amanda voor een bruiloft uitgenodigd zijn, zullen ze zich wel beter thuis voelen in onze straat.

Presens	Ik koop het boek	Het boek wordt door mij gekocht
Imperfectum	Ik kocht het boek	Het boek werd door mij gekocht
Perfectum	Ik heb het boek gekocht	Het boek is door mij gekocht
Plusq. perf	Ik had het boek gekocht	Het boek was door mij gekocht
Toekomst	Ik zal het boek kopen	Het boek zal door mij worden gekocht
Voorwaardelijk	Ik zou het boek kopen	Het boek zou door mij worden gekocht

Vorzetsels en voorzetseluitdrukkingen

- À:

Er waren niet meer dan tien à twaalf mensen.

Hij kocht drie kaartjes à honerd frank.

- Aan:

Het koord hangt aan de boom

Dat was een teken aan de wand.

Het was aan de vooravond van de tweede wereldoorlog.

Geef die sla aan je moeder

Zijn vriendin **geeft de voorkeur aan** detectives. - Op windrige herfst dagen **heeft hij behoefte aan** een fikse strandwandeling. - Die oude gaskachels **voldoen niet aan** de nieuwe veiligheidseisen. - Ze zullen snel **wennen aan** hun nieuwe school. - Veel mensen **houden liever vast aan** oude tradities. - **Denk** je vaak **aan** vroeger? - Hij is **verslaafd aan** drugs. - **Heb** jij ook zo'n **hekel aan** koude koffie? - **Twijfel** je **aan** zijn verhaal? - Hij **is gestorven aan** cholera. - Hij heeft **gebrek aan** lichaamsbeweging. - Westerlingen **doen massaal aan** fitness. - Wat **mankeert** er toch **aan** jou? - Die fout is volledig **aan** mijn aandacht **ontsnapt**. - Irak **is rijk aan** olie. - Met dit diploma word je **toegelaten aan** de universiteit - Hier heb ik niets **aan toe te voegen**. - De soldaten **zijn trouw aan** hun generaal. - De cursist **voldoet aan** de eisen om toegelaten te worden. - De nieuwe lerares **stelde zich aan** de cursisten voor.

- Achter:

De man staat achter het huis

Ik ga na half 12 naar bed

- Af:

De vermelde prijzen gelden af fabriek.

- Behalve / Met uitzondering van:

alles gaat goed, behalve dat het laat wordt

iedereen ging naar huis, behalve hij

ik lust alles behalve koolraap

synoniem: dan, uitgenomen, uitgezonderd

- **Beneden:**
*Beneden de Moerdijk weten ze pas wat carnaval is.
Dat is beneden zijn waardigheid.*
 - **Betreffende:**
Betreffende deze zaak wil ik nog graag iets opmerken.
 - **Bij / Dichtbij / Vlakbij:**
*Hij logeert bij Karel.
Heb je je boeken niet bij je?
Bij mijn weten heeft hij gelijk.
Het is al bij achten.
I woon bij / dichtbij / vlakbij het centrum.*
- Stress speelt een belangrijke **rol bij** het ontstaan van een ziekte.
- **Binnen:**
*De bal lag binnen zijn bereik.
Binnen een week was ze weer op de been.*
 - **Boven*:**
*Wat hangt ons nu weer boven het hoofd!
Bij aankopen boven de honderd gulden worden uw reiskosten vergoed.*
 - **Boven op:**
*Op de hoogst gelegen plaats.
Boven op de kast*
 - **Buiten:**
*Hij zette hem buiten de deur.
Buiten kantooruren zijn wij niet bereikbaar*
 - **Dankzij:**
Dankzij Piet hoefde hij zich nooit te vervelen
 - **Door:**
*Er staat een streep door dit woord.
Door de jaren is de waardering voor dat boek nogal veranderd.
Door een ongeval is hij invalide geworden.
De toegang tot het gebouw werd door een conciërge gecontroleerd.*
- Hij is **door** vergiftiging **gestorven**. - **Door** de slechte voorbereidingen **verloren** we veel tijd.
- **Door middel van (d.m.v.):**
Door middel van bedragerij heeft hij zijn doel bereikt.
 - **Door toedoen van:**
door schuld van
Door toedoen van Piet moet ik nog twee weken werken.
 - **Gedurende:**
Gedurende de voorstelling mag er niet gerookt worden.
 - **In:**
*De man is in het huis
In de tram mag je niet roken.
In juni vertrek ik.
In mei leggen alle vogeltjes een ei.
In zaken die met het landsbelang te maken hadden, was hij bijzonder nauwgezet.
Ik woon in Vlaanderen.*
- Wie **is** er **slecht in** Russisch? - De dokter heeft zich **gespecialiseerd in** hart- en vaatziekten. - Hebben jullie ook **trek in** een hamburger? - De toeristen **verdiepten zich** eerst **in** de geschiedenis van India. - Deze leraar **vergist zich** nooit **in de namen** van zijn cursisten. - Ben jij **goed in** Nederlands? - De president was erg **teleurgesteld in** het resultaat van de verkiezingen. - Heb je **zin in** frieten met mayonaise?
- **In antwoord op:**
In antwoord op uw vraag kan ik u meedelen dat de rekening reeds betaald is.
 - **In het midden van:**
*deel of punt halverwege twee of meer uitersten
iets in het midden laten
de waarheid ligt in het midden
in het midden van de nacht*
 - **In overeenstemming met:**
*voldoend aan (regels of wetten)
Wat je nu doet, is niet in overeenstemming met wat je gisteren zei.*
 - **In plaats van (i.p.v.):**
*niet het een, maar het ander
In plaats van Gina nam hij Trui mee naar dat feest.*
 - **In tegenstelling tot:**
*afwijkend van
In tegenstelling tot wat hij beweert, ben ik dit jaar niet met vakantie geweest.*
 - **In verband met (i.v.m.):**

In verband met zijn ziekte kon hij niet naar dat congres.

- Langs:

*Langs het kanaal stonden vroeger populieren.
Langs deze weg zul je je doel nooit bereiken.*

- Met:

*Met de jaren werden zijn ogen slechter.
Met wie spreek ik?
Hij zong met lange uithalen.
Met een theelepeltje wist ze het open te krijgen.
Met de kanarie ziek is het akelig stil in huis.*

Remco is Gerrit **het met eens**: in het weekend moeten werken is echt vervelend! - Als het erg druk is, moet je **rekening houden met** lange wachttijden bij het museum. - Ik denk dat alle commissies zullen **instemmen met** dit plan; het ziet er prima uit. - Gerrit **heeft moeite met** het nieuwe computerprogramma. - De meeste politieagenten **hebben wel eens te maken met** gevaarlijke mensen. - **Daar mee** heb ik geen **ervaring**. - **Gaat zij akkoord met** het voorstel? - We zijn **bezig met** een nieuwe les - We **eindigen de les met** een conversatie. - Wij **zijn erg blij met** de baby. - Je hoeft geen **medelijden met** me te **hebben**. - Ben je **bevriend met** je chef? - Trouwens, nog **gefeliciteerd met** je diploma. - Het aantal rokers is **met 30% gestegen**. - **Met** gebrekkige mensen mag je niet **spotten**. - Wat je doet is **strijdig met** de voorschriften. - Ik ben niet **tevreden met** het resultaat. - Zijn goede punten **vervulden hem met** blijdschap. - Mijn zuster heeft zich opnieuw **verzoend met** haar vriend. - De prinses zal **trouwen met** de arme houthakker. - Waarom moet jij mij altijd **vergelijken met** mijn oudere zus? - Waarom **zit hij met de handen in** het haar? - De ploeg **won met 3 - 1**. - Ze **trok met** een rugzak door Nederland.

- Met betrekking tot (m.b.t.):

Piet heeft met betrekking tot zijn auto geen enkel relativeringsvermogen.

- Met ingang van (m.i.v.):

Ze gaat met ingang van 25 september met zwangerschapsverlof.

- Met uitzondering van (m.u.v.):

De Haarlemmerstraat is verboden voor auto's met uitzondering van bussen en taxi's.

- Na:

*Na de wedstrijd begon het feest.
Na u, mevrouw!
Het is kwart na zes. <regionaal>*

- Nabij:

Hij woont nabij de kerk.

- Namens:

Namens de feestcommissie heet ik u van harte welkom.

- Naar:

*Morgen ga ik naar Den Haag.
Ruikt het hier naar gas?
Naar zijn idee gaat alles goed.*

Nathalie kent haar nog niet, zij is heel **benieuwd naar** haar. - Ik **luister** altijd **naar** het nieuws van acht uur. - Zij **vraagt** altijd **naar** jou. - Hij **informeerde naar** het vertrek van de trein. - Ik **kijk naar** de zee. - Wanneer zal jouw broer **solliciteren naar** die vacante betrekking? - De garage **ruikt naar** benzine. - Een persoonlijk voornaamwoord **verwijst naar** een persoon of een zaak. - Hij **staarde** de hele tijd **naar** haar.

- Naar aanleiding van (n.a.v.):

Chris wil Esther nog even spreken naar aanleiding van de vergadering van gisteren.

- Naast:

*Zij zat naast haar moeder.
Naast mijn baan moet ik ook nog veel in het huishouden doen.*

- Om:

*Hij woont hier meteen om de hoek.
Hij deed het alleen om de eer.
in de onmiddellijke nabijheid van (in order to)
iets om handen hebben
à: zich bewegend of geplaatst in een kring t.o.v. een voorwerp, dat zich binnen de kring bevindt
de weg loopt om het huis heen*

Om 16u50 vertrekt de trein.

- Omstreeks:

*De boot zal nu omstreeks Enkhuizen zijn.
Omstreeks de jaarwisseling is het druk bij de posterijen.*

- Ondanks:

Ondanks veel tegenwerking zette hij door.

- Onder:

*Hij was vaak dagen achtereen onder de grond.
Onder de preek was ze in slaap gevallen.
Toen leefden we nog onder een feodaal juk.*

- Onder leiding van (o.l.v.):

Het orkest stond onder leiding van ricardo Chailly.

- Onder meer:

De 22 vogels zijn onder meer zeekoeten, alken en futen.

- Op:

*Er stond nog een televisiemast op het dak.
De man zit op de dak
Ik vertrek op 1 mei / zondag
Op die grond wilde hij ontslag nemen.
Hij woont op Majorca (eiland).*

Ik ben **trots op** mijn broer- Omdat hij de schilderijen van Mondrian onzettend leuk vindt, **verheugt** hij **zich op** de tentoonstelling. - **Hij windt zich op over** de rommel in de Haagse binnenstad. - Volgens mij heeft mijn stem weinig **invloed op** de uitslag van de verkiezingen. - Hij **lijkt** helemaal niet **op** zijn vader. - **Let** even **op** de baby! - Wat moet je nu **op** zo'n vraag **antwoorden?** - Hij is **jaloers op** mijn nieuwe auto.- Er werd een grootscheepse campagne **op** touw **gezet**. - De arts **wijst** de patiënt **op** de negatieve gevolgen. - In dit restaurant **staat** geen vis **op** het menu. - Met "euro-millions" heb je altijd **kans op** het grote lot. - De lerares wilde niet **ingaan op** de vraag van de cursist. - De buitenlander **reageerde op** de brutale opmerking.- De overvaller heeft zich **op** het jonge meisje **gestort**. - De opzichter moet **toezien op** de werkzaamheden.- De mecanicien heeft zich **op** het repareren van auto's **toegelegd**. - Mijn buurman is **verzet op** chocolade.- Als ik jarig ben, zal ik jullie **trakteren op** een verrassing. - Ze **is** zo snel **op** haar teentjes **getrapt**.- Al twee jaar **is** hij **op zoek naar** de perfecte partner.- Marlies is niet **gek op** geld uitgeven. - Heb jij een **abonnement genomen op** die krant? - **Waarop** wil je vooral niet **besparen?**- Ik ben **boos op** hem.- Ik ben heel blij dat ik kan **rekenen op** je hulp.- De oppositie wou niet **ingaan op** het voorstel van de regering. - Ben je nog altijd **kwaad op** mij?

- Op basis van:

Op basis van de onderzoekresultaten kunnen we de volgende conclusies trekken.

- Op verzoek van:

Ik heb dat op verzoek van de cursisten gedaan.

- Over:

*Ik spring over de muur
Over drie weken ben ik jarig
Zijn jas lag over de stoel.
Over een half uur ben ik klaar.
Het is kwart over zes.
Ging die lezing over euthanasie?*

Ik **verbaas** me **over** het succes van dat product. - Ik **droom** vaak **over** gekke dingen. - Waar **gaat** dit boek **over?** - Hij **klaagt** altijd **over** het eten. - Waarom ben je zo **enthousiast over** die film? - Je moet niet **ongerust zijn over** haar. - Wij zullen ons wel **ontfermen over** de kinderen. - De gemeenteraadsleden **bogen zich over** het probleem van het vreemdelingenstemrecht. - Ze vraagt **informatie over** de nieuwe cursussen.

- Over / Binnen:

*na verloop van
over een dag of tien ben ik terug*

- Per:

*Per 1 maart ben ik iedere weekend vrij.
Zij stuurde die brief per fax.*

- Rond:

*Er staan mooie oude huizen rond het plein.
Rond vijf uur begonnen we trek te krijgen.*

- Samen met:

*met elkaar
Ik werk op deze project samen met mijn lerares.*

- Sinds:

Sinds april van het vorige jaar komt hij niet meer.

- Te:

*Ik hoor dat hij daarover een boek probeert te schrijven.
Het is zijn bedoeling (om) daar een boek over te schrijven.
Het wordt geen boek om in een verloren uurtje eens even te lezen.*

- Tegen:

*Mijn fiets staat tegen het hek.
Het zal nu tegen twaalfen zijn.
Dat is niet tegen de letter, maar wel tegen de geest van de wet.*

Ik heb geen **bezwaar tegen** een koningin als symbool voor onze nationale eenheid. - Wij zijn **beleefd tegen** elkaar.

Ik ga **protesteren tegen** deze plannen. - Ik **kan niet zo goed tegen** zijn opmerkingen. - De voordelen **wegen** helemaal niet **op tegen** de nadelen. - De cursisten **zien tegen** de examens **op**. -

- Tegenover:

*We wonen tegenover het stadhuis.
Hoe sta je tegenover dit voorstel?*

- Ten aanzien van (t.a.v.):

Ik heb tot nu toe geen beslissing genomen ten aanzien van die lastige kwestie.

- Ten opzichte van (t.o.v.):

Hoe is je houding ten opzichte van deze nieuwe ontwikkelingen?

- Ter gelegenheid van:

Ter gelegenheid van zijn vijftigste verjaardag nodigde hij al vrienden en vriendinnen uit.

- Tijdens:

Tijdens de oorlog mocht je 's nachts niet je huis uit.

- Tot:

*Van Groningen tot Vlissingen en van Den Helder tot Maastricht werd er gedemonstreerd.
Nou, tot vanavond dan!
Tot mijn grote verbazing won ik de eerste prijs.*

Angst kan **leiden tot** ziekelijk gedrag. - Laten we **overgaan tot** de orde van de dag. - De overvaller werd **veroordeeld tot** 15 jaar gevangenisstraf.

- Trots:

Trots zijn verbod liet ik me niet weerhouden.

- Tussen:

*Dit tafeltje kan nog wel tussen de bank en de kast.
Tussen zes en zeven ben ik thuis.
Er is een groot verschil tussen chimpansees en gorilla's.
Tussen al die mensen kon ik hem niet ontdekken.
De overvaller verdween tussen het struikgewas.
Is dat boek niet tussen die stapel daar te vinden?
Hij zette zijn voet tussen de deur.
We eten tussen de middag een boterham.*

- Uit:

*Zij kwam net uit Parijs.
Uit jouw verhaal had ik dat al begrepen.
Ze deed het alleen uit plichtsbesef.*

Het **blijkt uit** de resultaten. - De gemeenteraad **bestaat uit** 20 mannen en vrouwen. - **Uit dankbaarheid** schonk hij haar een prachtige tuil bloemen.

- Van:

*Ik kom net van kantoor.
Van zes tot zeven ben ik thuis.
Is dit de fiets van Karel?
Hij blaakt weer van energie.
De tafel is van hout.
Hij zei van niet.
Ik had zoiets van wat doe ik hier nog. <informeel>*

Tom is een levensgenieter en **houdt van** lekker eten en drinken. - De hoogte van de huursubsidie is **afhankelijk van** je inkomen. - Gelukkig heeft onze loodgieter ook **verstand van** verwarmingsketels. - Ik **ben overtuigd van** je goede bedoeling. - En **geniet** maar **van** je vakantie. - Ik hoop dat je er veel **plezier van** zult hebben. - **Ben jij op de hoogte van** de volledige plannen? - Ik ben er **zeker van** dat hij het niet zo bedoelt. - Jongeren roken om zich te **onderscheiden van** kinderen. - Ik **heb spijt van** mijn onvriendelijke woorden. - De dorpbewoners **schrokken van** de aardbeving. - Wij moeten nog snel **profiteren van** het mooie weer. - Mijn voetbalploeg heeft **verloren van** de landskampioen. - De boef **wordt verdacht van** een gewapende overval. - Ik **sta versteld van** zijn optreden. - De minister **gaf een verslag van** de afloop van de vergadering. - Het bestuur van de gemeente **is in handen van** de socialistische partij. - De minister **onthield zich van** elke commentaar. - **Begrijp je alles van** wat hij zegt? - Kan je een **samenvatting geven van** die tekst? - We **hoorden** niets meer **van** hem.

- Vanaf:

*Vanaf die blauwe streep mag je parkeren.
Vanaf zes uur ben ik thuis.*

- Vanuit:

Ik zal je bellen vanuit Druten.

- Vanwege:

*om reden van
Vanwege zijn ziekte kon hij niet bij haar promotie aanwezig zijn.*

- Via:

*Hij reed via Breda naar Antwerpen.
Ik heb het gehoord via een gemeenschappelijke kennis.*

- Volgens:

Volgens de berichten is hij overleden.

- Voor:

*Hij stond voor me, daarom zag ik niets.
Is dat cadeau voor mij?
Voor zes uur ben ik niet thuis.
Het is tien voor zes.
De man staat voor het huis
Ik ga voor half 12 naar bed*

Ik ben **bang voor** de honden - Zij is **allergisch voor** stof. - **Bedankt voor** die mooie bloemen. Zij is **verantwoordelijk voor** de financiën. - Idealisten **strijden vaak voor** een beter milieu. - **Voor** welke partij zullen de kiezers **stemmen**? - Jij moet niet **onderdoen voor** jouw oudere broer. - De lerares **voelt iets voor** de jongste cursist. - De inwoners van de stad **vluchtten voor** het oorlogsgeweld. - Je moet goed **zorgen voor** je huisdieren. - Die brief is **bestemd voor** uw echtgenoot. - Mevrouw Vogels **kwam op voor** de rechten van de vrouw. - Omdat zijn vrouw **voor** alles **ruzie maakt**.

- Voorbij:

De bus rijdt voorbij het huis

Vorbij de derde lantaarmpaal links is een telefooncel.

- Wegens:

Wegens de drukte op de weg kon ik niet op tijd zijn.

- Zonder:

Kinderen onder de 16 jaar hebben zonder geleide geen toegang.

Boven (voorzetsel) # onder : voorbeeld, De lamp hangt boven / over de tafel

Boven (bijwoord) # beneden: voorbeeld, Ik eet beneden / boven in de eetkamer

Combinatie van voor- en achterzetsels

- achter .. aan

Het hondje liep achter zijn baas aan.

- buiten ... om

Ze heeft dat helemaal buitn het bestuur om gedaan.

- Door ... heen

Mijn dochter komt maar niet door haar huiswerk heen.

- Naar ... toe

Ga jij ook naar dat feest toe?

- Om ... heen

Je kunt niet langer om de waarheid heen.

- Onder ... door

Hij schoof de brief onder de deur door.

- Op ... af

Het meisje vlog op haar vader af.

- Over ... heen

Mijn vader legt zijn jas altijd over die stoel heen.

- Tegen ... aan

Hij stond dicht tegen haar aan.

- Tegen ... in

We moesten tegen de wind in fietsen.

- Tegen ... op

Zij kon niet goed tegen haar schoonmoeder op.

- Tussen ... door

Hij fieste tussen de auto's door.

- Voor ... langs

Mag ik even voor u langs?

Interjecties

Ja, nee, oké (antwoorden)

Hé, hè, hoor, oh, nietwaar, zeg (vragen om aandacht, herhaling of instemming)

o, ha, hoera (vreugde)

au (pijn)

dag, doe!, goedenavond (begroeting en afscheid)

sorry, pardon (verontschuldigen aanbieden)

goddank (opluchting)

bah (ergernis of afkeer)

brr (kou)

mm (lekker)

st (vragen om stilte)

verdomme, stik, jesus, shit

Godallemachtig, wat een prachtige vrouw / rotvent!

Brieven

Informeel

Beste Melissa, ... Kussjes / Groetjes / Tot schrijfs!

Formeel

Geachte heer / mevrouw Keulemans,

Bij deze reageer ik op de vacature...

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Bijlage:

Curriculum vitae: Persoonlijke gegevens - opleiding - ervaring - referenties

Onregelmatige werkwoorden

* > "zijn"

(*) > zijn & hebben

Infinitief - Tegenwoordige (Ik) - Tegenwoordige (Wij) - Verleden (Ik) - Verleden (Wij) - deelwoord

Bakken - Bak - Bakken - Bakte - Bakten - Gebakken	Coure
Barsten - Barst - Barsten - Bartste - Barstten - Gebarsten *	Esquerdar-se
Bederven - Bederf - Bederven - Bedierf - Bedierven - Bedorven *	Espatllar, malcriar
Bedriegen - Bedrieg - Bedriegen - Bedroog - Bedrogen - Bedrogen	Decebre
Beginnen - Begin - Beginnen - Begon - Begonnen - Begonnen*	Començar
Bevelen - Beveel - Bevelen - Beval - Bevalen - Bevolen	Manar
Bevriezen - Bevries - Bevriezen - Bevroor - Bevrorer - Bevroren*	Congelar
Bewegen - beweeg - bewegen - bewoog - bewogen - bewogen	Moure's
Bezwijken - Bezwijk - Bezwijkt - Bezweek - Bezweken - Bezweken *	Desplomar-se
Bidden - Bid - Bidden - Bood - Boden - Geboden	Resar
Bieden - Bied - Bieden - Bood - Boden - Geboden	Oferir
Bijten - Bijt - Bijten - Beet - Beten - Gebeten	Mossegar
Binden - Bind - Binden - Bond - Bonden - Gebonden	Lligar
Blazen - Blaas - Blazen - Blies - Bliezen - Geblazen	Bufar
Blijken - Blijk - Blijken - Bleek - Bleken - Gebleken*	Semblar-se
Blijven - Blijf - Blijven - Bleef - Bleven - Gebleven*	Romandre
Blinken - Blink - Blinken - Blonk - Blonken - Geblonken	Lluir
Braden - Braad - Braden - Braadde - Braadden - Gebraden	Fregir
Breken - Breek - Breken - Brak - Braken - Gebroken	Trencar
Brengen - Breng - Brengen - Bracht - Brachten - Gebracht	Portar
Brouwen - Brouw - Brouwen - Brouwde - Brouwden - Gebrouwen	Fabricar cervesa
Buigen - Buig - Buigen - Boog - Bogen - Gebogen	Inclinar-se
Delven - Delf - Delven - Dolf/Delfde - Dolven/Delfden - Gedolven	Cavar
Denken - Denk - Denken - Dacht - Dachten - Gedacht	Pensar
Doen - Doe - Doen - Deed - Deden - Gedaan	Fer
Dragen - Draag - Dragen - Droeg - Droegen - Gedragen	Transportar
Drijven - Drijf - Drijven - Dreef - Dreven - Gedreven	Flotar
Dringen - Dring - Dringen - Drong - Drongen - Gedrongen	Empènyer
Drinken - Drink - Drinken - Dronk - Dronken - Gedronken	Beure
Druipen - Druip - Druipen - Droop - Dropen - Gedropen	Gotejar
Duiken - Duik - Duiken - Dook - Doken - Gedoken	Submergir-se
Durven - Durf - Durven - Durfde - Durfden - Gedurfde	Atrevir-se
Dwingen - Dwing - Dwingen - Dwong - Dwongen - Gedwongen	Forçar
Eten - Eet - Eten - At - Aten - Gegeten	Menjar
Fluiten - Fluit - Fluiten - Floot - Floten - Gefloten	Xiular
Gaan - Ga - Gaan - Ging - Gingen - Gegaan *	Anar
Gelden - Geld - Gelden - Gold - Golden - Gegolden	Aplicar-se a
Genezen - Genees - Genezen - Genas - Genazen - Genezen *	Curar-se
Genieten - Geniet - Genieten - Genoot - Genoten - Genoten	Divertir-se
Geven - Geef - Geven - Gaf - Gaven - Gegeven	Donar
Gieten - Giet - Gieten - Goot - Goten - Gegoten	Vessar
Glijden - Glijd - Glijden - Gleed - Gegleden	Relliscar
Glimmen - Glim - Glimmen - Glom - Glommen - Geglommen	Brillar
Graven - Graaf - Graven - Groef - Groeven - Gegraven	Cavar
Grijpen - Grijp - Grijpen - Greep - Greepen - Gegrepen	Agafar
Hangen - Hang - Hangen - Hing - Hingen - Gehangen	Penjar
Hebben - Heb - Hebben - Had - Hadden - Gehad	Tenir
Heffen - Hef - Heffen - Hief - Hiefen - Geheven	Aixecar
Helpen - Help - Helpen - Hielp - Hielpen - Geholpen	Ajudar
Heten - Heet - Heten - Heette - Heetten - Geheten	Ser anomenat
Hijzen - Hijs - Hijzen - Hees - Hesen - Gehesen	Issar
Hoeven - Hoef - Hoeven - Hoefde - Hoefden - Gehoeven/Gehoefd	Haver de, caldre
Houden - Houd - Houden - Hield - Hielden - Gehouden	Mantenir
Jagen - Jaag - Jagen - Jaagde - Jaagden - Gejaagd	Caçar
Kiezen - Kies - Kiezen - Koos - Kozen - Gekozen	Escollir
Kijken - Kijk - Kijken - Keek - Keken - Gekeken	Mirar
Klimmen - Klim - Klimmen - Klom - Klommen - Geklommen	Escalar
Klinken - Klink - Klinken - Klonk - Klonken - Geklonken	Sonar
Knijpen - Knijp - Knijpen - Kneep - Knepen - Geknepen	Apretar
Komen - Kom - Komen - Kwam - Kwamen - Gekomen*	Venir

Kopen - Koop - Kopen - Kocht - Kochten - Gekocht	Comprar
Krijgen - Krijg - Krijgen - Kreeg - Kregen - Gekregen	Aconseguir
Krimpen - Krimp - Krimpen - Kromp - Krompen - Gekrompen *	Encongir-se
Kruipen - Kruip - Kruipen - Kroop - Kropen - Gekropen	Gatejar
Kunnen - Kan - Kunnen - Kon - Konden - Gekund	Poder, ser capaz
Lachen - Lach - Lachten - Lachte - Lachten - Gelachen	Riure
Laden - Laad - Laden - Laadde - Laadden - Geladen	Carregar (load)
Laten - Laat - Laten - Liet - Lieten - Gelaten	Deixar
Leggen - Leg - Leggen - Legde - Legden - Gelegd	Posar
Lezen - Lees - Lezen - Las - Lazen - Gelezen	Llegir
Liegen - Lieg - Liegen - Loog - Logen - Gelogen	Mentir
Liggen - Lig - Liggen - Lag - Lagen - Gelegen	Jeure
Lijden - Lijd - Lijden - Leed - Leden - Geleden	Sofrir
Lijken - Lijk - Lijken - Leek - Leken - Geleken	Assemblar-se
Lopen - Loop - Lopen - Liep - Liepen - Gelopen	Caminar
Melken - Melk - Melken - Molk - Molken - Gemolken	Munyir
Meten - Meet - Meten - Mat - Maten - Gemeten	Mesurar
Moeten - Moet - Moeten - Moest - Moesten - Gemoeten	Haver de
Mogen - Mag - Mogen - Mocht - Mochten - Gemogen	Podria ser
Nemen - Neem - Nemen - Nam - Namen - Genomen	Agafar
Overlijden - overlijd - overlijden - overleed - overleden - overleden *	Morir-se
Plegen - Pleeg - Plegen - Pleegde - Pleegden - Gepleegd	Cometre
Raden - Raad - Raden - Raadde - Raadden - Geraden	Endevinar
Rijden - Rijd - Rijden - Reed - Reden - Gereden	Conduir
Rijzen - rijz - rijzen - rees - rezen - gerezen *	Ascendir
Roepen - Roep - Roepen - Riep - Riepen - Geroepen	Cridar
Ruiken - Ruik - Ruiken - Rook - Roken - Gerookt	Fumar
Scheiden - Scheid - Scheiden - Scheidde - Scheidden - Gescheiden*	Separar-se
Schelden - Scheld - Schelden - Schold - Scholden - Gescholden	Maleir
Schenken - Schenk - Schenken - Schonk - Schonken - Geschonken	Vessar
Scheppen - Schep - Scheppen - Schepte - Schepten - Geschept	Crear
Scheren - Scheer - Scheren - Schoor - Schoren - Geschoren	Afeitar-se
Schieten - Schiet - Schieten - Shoot - Schoten - Geschoten	Disparar
Schijnen - Schijn - Schijnen - Scheen - Schenen - Geschenen	Semblar
Schrijven - Schrijf - Schrijven - Schreef - Schreven - Geschreven	Escriure
Schrikken - Schrik - Schrikken - Schok - Schrokken - Geschrokken *	Estar espantat
Schuilen - Schuil - Schuilen - Schuilde - Schuilden - Geschild	Refugiarse
Schuiven - Schuif - Schuiven - Schoof - Schoven - Geschoven	Empenyer
Slaan - Sla - Slaan - Sloeg - Sloegen - Geslagen	Colpejar
Slapen - Slaap - Slapen - Sliep - Sliepen - Geslapen	Dormir
Slijpen - Slijp - Slijpen - Sleep - Slep - Geslepen	Esmolar
Slijten - Slijt - Slijten - Sleet - Sleten - Gesleten	Desgastarse
Sluipen - Sluip - Sluipen - Sloop - Slopen - Geslopen	Relliscar
Sluiten - Sluit - Sluiten - Sloot - Sloten - Gesloten	Tancar
Smelten - Smelt - Smelten - Smolt - Smolten - Gesmolten	Fondre's
Smijten - Smijt - Smijten - Smeet - Smeten - Gesmeten	Llençar
Snijden - Snijd - Snijden - Sneed - Sneden - Gesneden	Tallar
Snuiten - Snuit - Snuiten - Snoot - Snoten - Gesnoten	Mocar-se
Snuiven - Snuif - Snuiven - Snoof - Snoven - Gesnoven	Ensumar
Spannen - Span - Spannen - Spande - Spanden - Gespannen	Apretar
Spreken - Spreek - Spreken - Sprak - Spraken - Gesproken	Parlar
Springen - Spring - Springen - Sprong - Sprongen - Gesprongen	Saltar
Spugen - Spuug - Spugen - Spuugde - Spuuden - Gespuugd	Escopir
Staan - Sta - Staan - Stond - Stonden - Gestaan	Estar dempeus
Steken - Steek - Steken - Stak - Staken - Gestoken	Punxar
Stelen - Steel - Stelen - Stal - Stalen - Gestolen	Robar
Sterven - Sterf - Sterven - Stierf - Stierven - Gestorven*	Morir
Stijgen - Stijg - Stijgen - Steeg - Stegen - Gestegen*	Aixercar-se, pujar
Stinken - Stink - Stinken - Stonk - Stonken - Gestonken	Fer tuf
Stoten - Stoot - Stoten - Stootte - Stootten - Gestoten	Colpejar
Strijden - Strijd - Strijden - Streed - Streden - Gestreden	Lluitar per
Strijken - Strijk - Strijken - Streek - Streken - Gestreken	Planxar
Treffen - Tref - Treffen - Trof - Troffen - Getroffen	Trobar-se
Trekken - Trek - Trekken - Trok - Trokken - Getrokken	Estirar
Vallen - Val - Vallen - Viel - Vielen - Gevallen*	Caure
Vangen - Vang - Vangen - Ving - Vingen - Gevangen	Atrapar
Varen - Vaar - Varen - Voer - Voeren - Gevaren	Navegar

Vechten - Vecht - Vechten - Vocht - Vochten - Gevochten	Lluitar
Werkwoordieden - Werkwoordied - Werkwoordieden - Werkwoordodden - Werkwoordoden - Werkwoordoden Prohibir	Desaparèixer
Verdwijnen - Verdwijs - Verdwijnen - Verdween - Verdwenen - Verdwenen*	Oblidar
Vergeten - Vergeet - Vergeten - Vergat - Vergaten - Vergaten *	Abandonar (arribar tard)
Verlaten - verlaat - verlaten - verliet - verlieten - verlaten (*)	Perdre
Verliezen - Verlies - Verliezen - Verloor - Verloren - Verloren	Trobar
Vinden - Vind - Vinden - Vond - Vonden - Gevonden	Volar
Vliegen - Vlieg - Vliegen - Vloog - Vlogen - Gevlogen	Doblegar
Vouwen - Vouw - Vouwen - Vouwde - Vouwden - Gevouwen	Preguntar
Vragen - Vraag - Vragen - Vroeg - Vroegen - Gevragen	Congelar
Vriezen - Vries - Vriezen - Vroor - Vroren - Gevroren	Fer l'amor
Vrijen - Vrij - Vrijen - Vree - Vreeën - Gevreeën	Bufar (el vent)
Waaien - Waai - Waaien - Woei - Woeien - Gewaaid	Rentar
Wassen - Was - Wassen - Waste - Wasten - Gewassen	Pesar
Wegen - Weeg - Wegen - Woog - Wogen - Gewogen	Llençar
Werpen - Werp - Werpen - Wierp - Wierpen - Geworpen	Saber
Weten - Weet - Weten - Wist - Wisten - Geweten	Assenyalar
Wijzen - Wijs - Wijzen - Wees - Wezen - Gewezen	Voler
Willen - Wil - Willen - Wilde/Wou - Wilden/Wouden - Gewild	Enrotllar
Winden - Wind - Winden - Wond - Wonden - Gewonden	Guanyar
Winnen - Win - Winnen - Won - Wonnen - Gewonnen	Esdevenir
Worden - Word - Worden - Word - Worden - Geworden*	Fregar
Wrijven - Wrijf - Wrijven - Wreef - Wreven - Gewreven	Remoure's
Wuiven - Wuif - Wuiven - Wuifde - Wuifden - Gewoven	Dir
Zeggen - Zeg - Zeggen - Zei - Zeiden - Gezegd	Enviar
Zenden - Zend - Zenden - Zond - Zonden - Gezonden	Veure
Zien - Zie - Zien - Zag - Zagen - Gezien	Ser
Zijn - ben - zijn - was - waren - geweest *	Cantar
Zingen - Zing - Zingen - Zong - Zongen - Gezongen	Enfonsar-se
Zinken - Zink - Zinken - Zonk - Zonken - Gezonken	Seure
Zitten - Zit - Zitten - Zat - Zaten - Gezeten	Buscar
Zoeken - Zoek - Zoeken - Zocht - Zochten - Gezocht	Xupar
Zuigen - Zuig - Zuigen - Zoog - Zogen - Gezogen	Futur
Zullen - Zal - Zullen - Zou - Zouden - (no participle)	Inflar-se
Zwellen - Zwel - Zwellen - Zwol - Zwollen - Gezwollen	Nedar
Zwemmen - Zwem - Zwemmen - Zwom - Zwommen - Gezwommen	Jurar
Zweren - zweer - zweren - zwoer/zweerde - zwoeren/zweerden - gezworen/gezweerd	Preguntar-se
Zwerven - Zwerf - Zwerven - Zwierf - Zwierven - Gezworven	Estar callat
Zwijgen - Zwijg - Zwijgen - Zweeg - Zwegen - Gezwegen	

Formules

wat er ook = tot i que

afgelopen jaren # komende jaren

razend = raboisament (+ i -)

bezienwaardigheid = quelcom que val la pena veure

wils kracht = força de voluntat

overschot # tekort

steunen = donar suport

stijgen # dalen

herkennen = / = erkennen

lijken te ; blijken te ; schijn te

wat doen wij erg aan! = què hi farem!

t' jonge jonge = dèu n'hi do

ik ben er niet mee eens dat

als jij het nodig vindt = als jij er behoefte aan hebt = si ho necessites

als jij eraan denkt = si hi penses

als jij er te moe bent = si estàs massa cansat